

הדיקדוק הפנימי - ראיון עם נילי גרדין

שי כהן / 3.6.2022

"אני זוכרת שאמרתי לעצמי: אלוהים אדירים, כמה זה נורמלי. שום דבר מרתק או יוצא דופן לא התרחש. הכי בסיסי והכי פשוט - מפגש בין אנשים. בדרך כלל הנוסעים מותשים מהיום שהתחיל בארבע לפנות בוקר או מהטיפולים המייגעים ולא תמיד נוצר קשר או שיחה, ואני גם לא נוטה לתקשר. אם הנוסעים יותר חברותיים ממני - אז מתפתחת שיחה - ואני ממש משתפת פעולה."

זוג עיניים כחולות, מחייכות מבעד למשקפיים ורעמת תלתלים אפרפרה, נילי גרדין קיבלה את פני והזמינה אותי לשעה קלה בביתה בהוד השרון. אם לארבעה, שלוש בנות ובן, נשואה להראל.

"אני זוכרת את החששות מהנסיעה הראשונה למעבר שער אפרים. איך אני עומדת לשם? איך אמצא אותם? והאחריות להגיע בזמן... ואני בכלל לא אוהבת לנהוג... אני בעיקר חושבת על איך להשלים את המשימה. איך להגיע ליעד. עמידה במשימה ממלאה אותי בתחושה של סיפוק גדול, אפילו אם בדרך יש קשיים ואכזבות."

הגעתי לעמותה לפני כשלוש שנים. יעל רוט, מייסדת העמותה לצד בעלה יובל, היא אחותה הגדולה של חברתי נעמי. לפני שנתיים יובל הציע לי להיות חלק מצוות המתאמות. מאז, באופן קבוע בכל יום שלישי אני מתאמת הסעות במעברי מרכז. אני ממש מחזיקה את עצמי לא להיסחף ליותר מפעם בשבוע.

עבודת התיאום היא לא פשוטה: יש תחושת דחיפות שמשתלטת עליך, לעזור למישהו במצוקה שצריך להגיע הביתה. מהר ועכשיו. כשזה מצליח ואני מוצאת פתרון ומצליחה לעזור - יש לי תחושת סיפוק עצומה. אבל לפעמים מגיע הרגע שבו אני מרימה ידיים. זו יכולה להיות רכבת הרים רגשית ומטלטלת ואני מזכירה לעצמי: 'תקפידו על יום בשבוע, שלא תישרפו'. אחרת לא אחזיק מעמד."

ומה קורה בשאר השבוע?

"אני עובדת עם בעלי הראל. יש לו חברה לתיירות צלילה - יוצאים עם קבוצה על ספינה

לחמישה-שישה ימים בים סוף. העבודה שלי היא החלק הלוגיסטי, אני לא יוצאת עם הקבוצות. אל תגלה לאף אחד - האמת היא שאני לא כל כך אוהבת לצלול. בדרך כלל אני קופצת למים ומחכה שיגמר. ובכל זאת, כשאני מצליחה להתנתק מהפחד אני יכולה ליהנות מהדברים היפים ומהחוויה."

אני מקשיב לדברי נילי, מביט בתלתלים המאפירים, בניצוץ השובבי בעיניים הבהירות ובגומות שנפערות בקצות חיוכה ומנסה להבין את מקור התשוקה, את הדבר שמאפשר לה להתגבר על הפחד ולקפוץ למים העמוקים. לבלות שעות רבות מול המתנדבות והמתנדבים, החולים שרוצים להגיע הביתה ואין מי שייקח.

"למדתי צילום במכללת הדסה, שם פגשתי את הראל אני מאוד סקרנית ונהייתי ללמוד אבל הבנתי שאני חזקה יותר בלוגיסטיקה ויש לי יכולת ארגונית טובה אז המשכתי לתואר כללי ובהמשך לעריכת לשון. בשנים שהילדים היו קטנים עבדתי כעורכת לשון עצמאית."

בשנים שלפני הפעילות בעמותה עבדה נילי, בקרן גרינספון האמריקאית, מפעילת תוכנית "ספריית פיג'מה" שפועלת בגני ילדים ובכיתות א'-ב' במטרה להנחיל לילדים אהבה לקריאה ולספרים. "תמיד אהבתי לקרוא. זה אולי התחביב הכי משמעותי שלי. הגעתי לעבודה בקרן כי אני עורכת לשון, אבל בסוף יצא שהעבודה שלי הייתה לוגיסטית, מול גליונות אקסל. בהמשך הקרן שלחה אותי ללימודי תואר שני באוניברסיטת תל אביב בחוג לתרבות הילד והנוער.

"יום אחד, עוד לפני הפעילות שלי בעמותה, פנתה אלי חברה של אמי, אישה מבוגרת מאוד, שרצתה לכתוב את קורות חייה. הקדשתי לזה יום בשבוע, במשך 10 שנים, והקשר שהתפתח בינינו הפך לידידות אמיצה. כל כך אהבתי אותה. אני חושבת שזה בדיוק החיבור האנושי שעומד בבסיס של כל מה שאני עושה. העריכה הלשונית, עבודת הלוגיסטיקה, התיאום בעמותה, זה תמיד אנשים. זה תמיד לב העניין."

אני מבין לפתע שהבחירה בלוגיסטיקה, בעריכה, בתיאום נשענת על הרבה יותר מיכולת ארגונית טובה. כל אלה הם בסך הכל מסגרות עם כללים ברורים ומובנים שמהם אפשר להושיט יד בבטחה אל האחר. בעזרת הדקדוק הפנימי שמגדיר את כללי המשחק, את הפיסוק והרווחים, ניתן להגיע רחוק: לחצות מחסומים, להתחבר לאנשים מעולמות אחרים ואפילו לצלול למעמקי הים. אני חש שאני מגלה בנילי את עצמי...

"פעם, לקראת סופה של משמרת תיאום, הגיע הודעה על הסעת חירום ממעבר אליהו, שזהו המעבר הקרוב לביתי, כ-10 ק"מ מפה. מודעת לקושי לגייס מתנדב בשעה מאוחרת, החלטתי שאני אקח את ההסעה והראל הצטרף אלי. זוג צעיר, בתחילת שנות העשרים לחייהם התיישב מאחור. הבחור, בעלה של החולה, דיבר עברית וסיפר שמגיל צעיר עבד בישראל. סיפר בצער שלא למד הרבה ואז בפשטות ובתמימות הוסיף 'את יודעת, אתם עושים דבר כל כך נפלא. כשאהיה גדול אני רוצה לעזור לאנשים כמו שאתם עוזרים'. הייתי על סף דמעות. היה בזה משהו מאוד חזק.

"אני זוכרת מקרה אחר שבו הסעתי איש מבוגר, שנראה כאחד שעובד קשה למחייתו. הוא סיפר שיש לו שלושה ילדים באוניברסיטאות בירדן ובגדה. 'את לא מבינה כמה כסף אני מוציא בחודש על הלימודים שלהם. אני בעצמי לא יודע מאיפה אני מוציא את הכוח לשלוח אותם לאוניברסיטה'. אני קולטת שהאדם מכוון כולו לתת לילדיו אופק. התחושה שנשארתי איתה היא שאנחנו שותפים לאותם ערכים, עם אותן שאלות ואותן מחויבויות.

"יש חולה שיצא לי להסיע כמה פעמים, בחור צעיר בן עשרים ואחת, חמזה שמו, שבא עם אמו עזה,

מורה לנהיגה במקצועה. הם מגיעים עם הרכב שלה עם השלט והאות ת' בערבית על גג המכונית ועוברים אלי. לא תמיד, אבל פעם בכמה זמן אנו נאלצים לעבור בידוק קפדני יותר במעבר אליהו. חמזה צריך להסיר את הפרוטזה ולהעבירה במכונת השיקוף ואני מתבקשת לפתוח את מכסה המנוע. מעולם לא נאלצתי לפתוח מכסה מנוע ואין לי מושג איך. עזה צוחקת ונחלצת לעזרתי. אחר כך היא מספרת ומעדכנת אותי בעניין מחלתו של בנה שהולך ומשתפר ולפתע המתח והלחץ מתפוגגים ואוירה טובה וצחוק מתגלגל ממלאים את חלל המכונית.

"תקשיב, לא גדלתי עם ערבים סביבי. אני ילידת תל אביב, למדתי בתיכון עירוני א'. בתיכון השתתפנו בתכנית שבמסגרתה נפגשנו עם כיתה מאום-אל-פאחם. הם אירחו אותנו נפלא בביתם אבל כשהגיע תורנו לארח אותם ההורים שלנו התנגדו לארח ולכן נאלצנו לארח אותם בבית הספר. אני זוכרת תחושה של מפח נפש.

"הפעילות בעמותת "בדרך להחלמה" רק מחזקת אצלי את הידיעה שכולנו אנשים שחווים קשיים דומים ושמות דומות. יש בהבנה הזו משהו מקרב. אנחנו שכנים, להושיט עזרה לשכן זה חשוב.

"לצד הפעילות למען החולים אני מרגישה שלב העניין הוא המתנדבות והמתנדבים. כמתאמת, לפעמים אני צריכה 'ללחוץ על בלוטות הרגש' כדי להפעיל מתנדב שבדיוק חזר הביתה אחרי שעמד שעות בפקקים וצריך את עזרתו שיצא שוב, להסעה, כי אין מישהו אחר. זה יכול להיות מאוד לא נעים, ומצד שני אני מרגישה שאין לי ברירה. חשוב לי שידעו שאני מחויבת קודם כל למתנדבות ולמתנדבים. קודם אליהם ורק אחר כך לחולים. הם המשאב היקר שלנו".
בעצם כמו הלוגיסטיקה, ההסעה היא רק המסגרת, הדקדוק הפנימי שמאפשר חיבור בין המילים ויוצר משפטים וסיפורים אנושיים. דקדוק שיוצר הזדמנות לקשר בין אנשים.